

Közérdekű információt, de hogyan?

Az ún. közhasznú, közérdekű (az emberek mindennapi életviteléhez szükséges) információk könyvtári szolgáltatása nem új gondolat idehaza sem. Több könyvtárban folytak eddig is, és folynak jelenleg is kísérletek erre nézve, bár a szakma véleménye meglehetősen ellentmondó e kérdésben. Nyilvánvalóan a sok megkezdett és kényszerűségből abbahagyott kísérlet készíti az ellenzők táborát óvatosságra. Véleményük szerint nem is biztos, hogy a könyvtárak feladata az ilyen típusú információk szisztematikus begyűjtése és szolgáltatása, mely sok esetben meghaladja a könyvtárak teherbíró képességét. A pártolók ezzel vitába szállnak, mégpedig úgy, hogy cselekszenek. Ennek köszönhetően, elszórtan néhány könyvtárban ma is folyik a szó szorosabb értelmében vett közérdekű tájékoztatás. Minden könyvtári tájékoztató/referenz munkának van ugyanis közhasznú információt szolgáltató része is, például már egy menetrend rendelkezésre bocsátása is közhasznú tájékoztatásnak számít. Ez felveti annak a kérdését, hogy mit is kell közhasznú tájékoztatáson érteni. Erről még a későbbiekben ejtek szót.

Az 1991-es Közművelődési pályázaton munkahelyem, az OSZK KMK Könyvtár-tudományi szakkönyvtára támogatást nyert a közérdekű tájékoztatás helyzetének tanulmányozására. A kutatás során elsősorban azt vettük számba, a külföldi szakirodalom alapján, hogy mi is történik e téren az információ szabadságát oly gyakran hangoztató nyugati társadalmakban. Kutatásunk eredményét kiadványban adtuk közre *Könyvtárak és információs intézmények szerepe a demokratikus tájékoztatás szolgálatában* címmel. (Megrendelhető, illetve megvásárolható az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi szakkönyvtárában, 1827 Budapest I., Budavári Palota F. épület.)

Kiadványunkban a hazai helyzet körképét is bemutattuk, a közérdekű tájékoztatást szolgáltató könyvtárakon kívül az egyre nagyobb számban létrejövő, térítéses információszolgáltatást végző vállalkozásokat sem mellőzve. A könyv áttanulmányozása után vegyes kép alakulhat ki az olvasóban. Szinte ugyanannyi érv szól ennek a szolgáltatásnak a felvállalása, mint elutasítása mellett. Ezért, ebben az írásban szeretnék néhány olyan általánosítható, akár szubjektívnek is nevezhető gondolatot felvetni, amelyek bennem a nagy mennyiségű szakirodalom elolvasása, illetve dokumentálása után megfogalmazódott.

A könyvtár szerepének kérdése

Vállaljon-e szerepet a közkönyvtár a közérdekű információk szolgáltatásában? Ez alapvető kérdés, mert a téma további tárgyalásának csak igenlő válasz esetén van értelme. A kérdés megválaszolására két szaktekintélyt idéznék, egy hazait és egy külföldit.

Papp István így fogalmaz: „Az információ ... fontos szerepet, fényes jövőt ígér a

könyvtáraknak. Persze csak akkor, ha maguk a könyvtárak is vállalják, s közösségük információs igényeinek megfelelően működtetik, fejlesztik szolgáltatásaikat, nem pedig egy elvont, elméleti, voluntarista elváráshoz igazítva. ... ha lemaradunk a társadalmi információs szükségletek időben és adekvátan való kielégítéséért folytatott versenyben, a kulturális szolgáltatások perifériájára, kegyelemkenyérre szorulunk. Fontosságunkat és hasznosságunkat a köz előtt mindenekelőtt – talán helyesebb lett volna azt mondanom kizárólag – információs kapacitásunkkal biztosíthatjuk”.

W. D. Penniman, a washingtoni Council on Library Resources (Könyvtári Források Tanácsa) elnöke a következőképpen érvel: „Azok a könyvtárak, amelyek nem mozdulnak el az információtechnikai eszközök használatának irányába, joggal vádolhatók meg azzal, hogy nem kívánnak mindent megtenni annak érdekében, hogy használóikat olyan szinten legyenek képesek kiszolgálni, mint amilyen szinten az jelenleg, a technika áldásainak köszönhetően lehetséges. ... A könyvtárakat elsősorban és leginkább mint információszolgáltató helyeket kell a jövőben tekintetbe venni és nem mint »áruházakat«. Mint szolgáltató rendszereknek azonban több összetevőből kell állniuk: egy kicsit áruházak, egy kicsit információközvetítők és egy kicsit a tudományos kommunikáció csatornáit lesznek és mindenekelőtt az ismeretek megőrzői. A jövőben várhatóan növekedni fognak azok a források, amelyekből könyvtári programokat lehet majd finanszírozni. Ez a tény azonban nem jelenti azt, hogy új zsebekből kaphatnak támogatást azok a könyvtárak, amelyek továbbra is csak ugyanazt kívánják nyújtani, mint eddig. A támogatást azok a könyvtárak fogják élvezni, amelyekben van bátorság a változtatásra, az újfajta szolgáltatások felvállalására”.

Két, lényegében ugyanazt a gondolatot sugalló biztatás, amelyek alapján számomra a válasz egyértelműen igenlő, vagyis, a könyvtáraknak fel kell vállalniuk a közhasznú információszolgáltatást. Ha élni és túlélni akarnak ebben a piaci szemléletű világban, nem is választhatnak egyebet. Most, amikor az Európai Közösség szerzői jogi törvénytervezetében már az szerepel, hogy a szerzőknek legyen módjuk műveik kölcsönzés útján történő terjesztését megtiltani, érezhetően veszélyben forog a könyvtárak hagyományos kulturális szerepe. Aligha jelentheti számukra más a túlélést, minthogy új szolgáltatásokkal nyerik meg a társadalom bizalmát.

A közhasznú információk köre

Az említett kiadvány erről szóló fejezeteinek akár csak vázlatos megisméltése is meghaladná jelen cikkem terjedelmét. Az említett kiadvány készítésekor a valós helyzetből indultunk ki. Összegyűjtöttük azokat a területeket, ahol a külföldi országok könyvtárai speciális tájékoztató szolgáltatást végeznek. E módszerrel kialakult azoknak az információknak a köre, amelyekről joggal feltételezhető, hogy a legkelendőbb információk. Csak címszavakban felsorolva: közigazgatási információk (kormányzati, önkormányzati információk, jogszabályok, statisztikák stb.); fogyasztói információk (fogyasztóvédelmi központok áruészlet információi, hol mi kapható leértékelve stb.); egészségügyi információk (sok helyen az orvosi szakkönyvtárakkal együttműködve szervezik meg); környezetvédelmi információk (környezetünk állapotára, az energiahelyzetre stb. vonatkozó tudnivalók); kis- és középvállalkozásokat segítő, ún. üzleti információk; mezőgazdasági információk (a falugazdák/szaktanácsadók és a mezőgazdasági szakkönyvtárak közötti információáramlást támogatják); gyerme-

keknek és az ifjúságnak szóló tudnivalók (az információszolgáltatás közben arra is ránevelik az ifjúságot, hogy információt használni képes felnőtté váljanak); oktatási, tanulási és továbbképzési információk; turisztikai információk; az egészségileg és szociálisan hátrányos helyzetűeknek szóló információk (mozgásukban korlátozottaknak, munkanélkülieknek, a szociálisan rászorulóknak stb. szóló, elsősorban forrásinformációk).

Nyomatékosan hangsúlyoznom kell, hogy valamennyi terület információinak gyűjtésére és szolgáltatására egyetlen könyvtárnak sem szabad vállalkoznia. Egy olyan szolgáltatás, amely valamennyi terület információinak gyűjtését tűzi ki célul, ráadásul a potenciális használók teljes köre számára, eleve kudarcra van ítélve. A feladat vállalása előtt marketing munkát kell végezzen a könyvtár. Ez a vonzáskörzetében lévő egyéb információszolgáltató helyek feltérképezését jelenti első lépésben. Ezt követően megvalósíthatósági tanulmányt kell készíteni, majd azt az érdekeltek minél nagyobb (a használók és a támogatást esetlegesen nyújtó önkormányzati emberek) körében megvitatni. A vita során felmerülő igények, szempontok megszemlélésével kell a rendszert kialakítani, hiszen sikerre csakis olyan szolgáltatás számíthat, ami az érintettek tetszését megnyeri.

Az információszolgáltatás pénzügyi háttere

Ha abban egyet tudunk érteni, hogy szükség van a könyvtárak újfajta szerepvállalására, akkor vegyük szemügyre, hogy milyen pénzforrásból vállalkozhatnak új szolgáltatás beindítására. Sok külföldi példánál közös vonás volt, hogy a pályázati támogatásból beindított kísérleti szolgáltatással a pályázati pénz elfogytával felhagytak. A kudarc elkerülésének egyetlen módja az, hogy a pályázati támogatásból beindított szolgáltatást a lehető legrövidebb időn belül önfenntartóvá kell tenni, ami csakis térítéses szolgáltatással lehetséges, vagy olyan módon, hogy az önkormányzat finanszírozza azt. A külföldi példák közül is a túlélők így működnek. Szakítani kell azzal a hagyományos szemlélettel, hogy a közt szolgáló közkönyvtári szolgáltatásoknak feltétlenül ingyenesnek kell lenniük. Az emberek ugyanis általában hajlandók megadni az árat azért, amit szükségesnek és hasznosnak tartanak. A hangsúlyt tehát a hasznosságra kell helyezni, vagyis valós igényekre épülő, hasznos szolgáltatásra szabad csak vállalkozniuk a könyvtáraknak. (Van olyan eset természetesen, amikor a szolgáltatás elindítása hibás döntés eredményeként történik, amikor – ha kellő propagandamunka után is mérsékelt az igénybevétel – jobb a munkát abbahagyni, semmint tovább feleslegesen pénzt ráfordítani.)

Nem kis áldozatot jelent a személyzetnek a térítéses szolgáltatással járó közgazdasági szerep vállalása, ami nélkül egy vállalkozás – mert hiszen ezekben az esetekben arról van szó – sem képes működni.

Ide kívánczik még egy kérdésnek a tisztázása. Említettem, hogy az információ árát hajlandó megfizetni az, akinek feltétlenül szükséges, akit munkájában, életvitelében segíti. De mi történjen azokkal a lakossági csoportokkal, amelyek rászorultságuk ellenére sem képesek annak árát megfizetni, vagyis a szociálisan hátrányos helyzetűekkel. A közösségek szükségszerűen információban gazdagokra és információban szegényekre kell osztódjanak? Éppen ebben látom a könyvtáraknak mint szociális intézményeknek a hallatlanul fontos szerepét. Az igényelt információk

milyenségére vonatkozó statisztikai mutatók szerint ugyanis, túlnyomó többségben a vállalkozási, ún. üzleti (business) információkért fordulnak a polgárok az információszolgáltató helyekhez. Amennyiben tehát ennek szolgáltatását felvállalja a könyvtár, az ebből képződő nyereségből térítésmentesen elláthatja ún. szociális információkkal az előbb említett kört.

Az információtechnológia szerepe

A sikeresen működő információszolgáltató központok közös vonása, hogy a fejlett információtechnológiai eszközökre épülnek. Ami jelenti a helyi személyi számítógépes rendszereken túl az online hozzáférhető adatokból történő szolgáltatást, legyen az számítógépes hálózaton vagy videótex-rendszeren keresztül elérhető. Egyre nagyobb szerepet kapnak a CD-ROM-ok is. A helyi előállítású számítógépes rendszerek szerepét semmi nem képes helyettesíteni, mert minden lakost elsősorban a saját környezetének információi érdekelnek. Van azonban az információknak egy olyan köre, amit lehetetlen helyben összegyűjteni, és ezen a téren nélkülözhetetlen a szolgáltatások átvétele.

A korábbi magyar kísérletek kudarcát is feltehetően az okozta, hogy hiányzott a szükséges technikai háttér. A több könyvtárat érintő legutóbbi kísérletek ideje a C 64-es számítógépek elterjedésével függött össze, ezek a eszközök pedig ilyen célra nem voltak megfelelőek.

Az együttműködés fontossága

A kérdés lényegét ezzel a szóval lehet meghatározni: együttműködés. Mint ahogyan egyetlen társadalom sem képes önellátásra berendezkedni, nincs olyan jól felszerelt információs központ sem, amelyik képes lenne egymaga összegyűjteni és szolgáltatni minden információt.

Az együttműködést a következő területeken látom szükségesnek megvalósítani:

a) Együttműködés a könyvtárak és más információszolgáltató helyek között. A könyvtárak forrásközpont szerepére szeretném ráirányítani a figyelmet. A közhasznú információszolgáltatás abból az alaphelyzetből indul ki, hogy az emberek információ iránti igénye egyre inkább áttevődik a dokumentumok iránti igényekről a faktografikus információk iránti igényre. Sietős jelenünkben mindenki primér információkra vágyik és nehezebben tudja elfogadni ha csak a forráshoz (dokumentum vagy egy intézmény címe) irányítják. A használó könyvtárképe azonban akkor igazán leszűjtő, ha minden eligazítás nélkül, „üres kézzel” kell távozzon onnan. A könyvtárnak tehát ismernie kell lehetőség szerint minden információgyűjtő és -szolgáltató helyet és információs forrást. Az angol szakirodalomban a közhasznú könyvtárakba telepített információs központokat egyre gyakrabban hívják information and referral centre-nek (információs és forrásközpont), utalva forrásközpont szerepükre.

b) Regionális tájékoztatási hálózat. Mint már említettem, a korszerű információszolgáltatás alapjait a modern elektronikus eszközök és adatbázisok biztosítják. Nálunk sokkal gazdagabb országokban sincs azonban lehetőség arra, hogy mindegyik könyvtárban minden eszköz rendelkezésre álljon. Feltehetően ez a szükség alakította ki a leginkább a könyvtárközi kölcsönzéshez hasonlítható együttműködési formát,

amelynek Németországban remek példáira bukkantam. A dolog lényege, hogy egy régió vezető könyvtárát fegyverzik fel a lehetőség szerinti legtöbb információtechnikai eszközzel (számítógép, videótex, CD-ROM olvasó), adatbázisokkal és telefaxszal. A régió könyvtárai erre a helyre küldhetik el elektronikus vagy postai úton a használók által feltett, de saját forrásból megválaszolni nem tudott kérdéseiket. A regionális központ legkésőbb néhány napon belül, önköltségi áron megválaszolja a kérdést. Hasonló kezdeményezéseket már látok idehaza is, például a zalaegerszegi, a veszprémi és a pécsi megyei könyvtárakban.

c) Szolgáltatások átvétele. Mint azt már korábban említettem, egyetlen információs központ sem képes minden információt összegyűjteni és feldolgozni. Nagyon fontos tehát, hogy a meglévő adatbázisokról a könyvtárak tudjanak és azokat kölcsönösen felhasználják. Itt értelemszerűen a könyvtári adatbázisok érdekeken alapuló kölcsönös felhasználására gondolok, hiszen a kereskedelmi forgalomban kapható adatbázisokhoz nem lehet ingyen hozzáférni. Azok átvételénél, megvásárlásánál is hasznos lehet azonban az együttműködés, például egyszerre több példányban történő beszerzés esetén árkedvezményekhez.

Módszertani munka

Ahhoz, hogy minél több életképes közhasznú információszolgáltató központ működhessen az országban, az együttműködés elősegítésére nélkülözhetetlen a módszertani irányító munka. Ennek a következő területeken van meghatározó szerepe.

– Egységes számítógépes rendszer kialakítása, vagy egy már meglévő elterjesztése annak érdekében, hogy a különböző helyeken begyűjtött adatok kölcsönösen cserélhetők, illetve felhasználhatók legyenek. A meglévő rendszerek között található néhány figyelemre méltó, akár azonnal átvehető, vagy olyan, amelyhez érdemes csatlakozni. Átvehető, illetve megvásárolható a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Közhasznú Információs Szolgáltatának adatbázisa a szoftverrel együtt, mely lehetővé teszi, hogy a vásárló saját adataival folytassa az adatbázis építését. Online lehet csatlakozni az I & I Kulturális Informatikai és Innovációs Kft. Közhasznú Adattárához, mely máris sokféle hasznos adatállománnyal rendelkezik: iskolák, egyesületek, főjegyzőségek, helyi újságok, népi iparművészek, iskolaszövetkezetek, jegyzők, könyvtárak, körjegyzőségek, középiskolák, köztársasági megbízottak, művelődési házak, polgármesterterek, fogyasztásvédelmi főfelügyelőségek, családsegítő központok, munkaügyi központok, ifjúsági irodák országos listái, továbbá pályázati nyilvántartás, olcsó szálláshelyek jegyzéke, a környezetvédelmi aktivisták névsora, munkanélküliek és álláskeresők klublistája, adatbázisok jegyzéke stb. Az adattárat az üzemeltető kimondottan együttműködéssel, az ahhoz csatlakozók tevékeny részvételével szeretné továbbépíteni, karbantartani.

– Akármilyen örvendetes, korábban nem is remélt mértéket ért el – ráadásul viszonylag rövid idő alatt – a számítógépek könyvtári jelenléte, a hagyományos nyomtatott dokumentumok szerepe még sokáig megmarad a közhasznú tájékoztatás területén is. Különös hangsúllyal szólnék itt a különféle közszolgálati intézmények által kibocsátott brosrúkról. Ezeket a külföldi közkönyvtárak szisztematikusan begyűjtik és az információs pultok közelében elvitellel kiteszik. Külön célbútor szolgál a brosrúak esztétikus tárolására Németországban, Nagy-Britanniában. A

Deutsches Bibliotheksinstitut kiadásában megjelenő Bibliotheks Info című szaklap kéthavonta összehasonlítást közöl a beszerezhető brosrák címeiről és beszerzési helyükről, így segítve a könyvtárak információhoz jutását. Hasonló adatok begyűjtése, a listák elkészítése és közzététele a módszertani központ egyik feladatát képezhetné idehaza is.

– A koordinációs munka további területei: a közhasznú információt szolgáltató könyvtárak tevékenységének összefogása, módszertani műhelybeszélgetések, szakmai tapasztalatcserek szervezése, ajánló bibliográfiák összeállítása a beszerzésre javasolt kézikönyvekről, brosrákról, szóró anyagokról. Az egyes információs központok munkáját nagyban segíthetné, ha megismerhetnék a hasonló szolgáltatásokat nyújtó könyvtárak munkáját. Ehhez természetesen ismerni kell a szolgáltatásra vállalkozó információs központok adatait. Rendszeres információáramlást kell biztosítani közöttük a hagyományos frott sajtó segítségével (vagy a már meglévőekben külön rovat elindításával, esetleg egy új, ilyen célú hírlevél útra bocsátásával). Az elektronikus úton való kapcsolattartás szintén hovatovább általánossá válik, legalábbis a nagyobb könyvtárak között. Elektronikus faliújságot (BBS rendszert) lehetne életre hívni a közhasznú adatszolgáltatással foglalkozó könyvtárak között.

– A rendelkezésre álló információs rendszerek és adatbázisok, illetve a könyvtáron kívüli szolgáltatások adatainak begyűjtése szintén egy központi módszertani intézet feladata lehetne. Azt megelőzően, hogy egy könyvtár döntést hozna valamilyik szolgáltatás átvételéről, illetve (adatbázis, CD-ROM) beszerzéséről, a könyvtárosnak tanácsos minél alaposabban tájékozódnia, különös tekintettel a források magas beszerzési árára. Egy pénzügyi támogatással bíró módszertani központ vállalkozhatna az információs források széles körének beszerzésére, véleményezésére. A tájékozódásért hozzájuk forduló könyvtárosoknak nemcsak módszertani tanácsot nyújtanának, hanem annak a lehetőségét is, hogy a könyvtáros maga próbálja ki az adatbázisokat és döntse el, hogy az adott térség igényeinek mennyire felelnek azok meg. Esetleg részt vehetne a módszertani központ az információs kérdések postán/telefaxon keresztül történő megválaszolásában is, ahogyan azt már a regionális tájékoztatási hálózatokról szóló pontban említettem.

A szolgáltatások ára

Az információk egy részének pénzért történő szolgáltatása, mint már említettem, elengedhetetlen ahhoz, hogy a támogatásból beindított munka továbbra is fenntartható legyen. Az információk díjazása körül azonban igen nagy a bizonytalanság. A módszertani együttműködésre tehát ezen a téren is nagy szükség van, mert az üzletpolitikában általában járatlan könyvtárosok segítségre szorulnak.

A közhasznú információs szolgáltatás helye és a személyzet ezzel kapcsolatos szerepe a könyvtárban. A könyvtáraknak, ha vállalják ezt a feladatot, nem szabad mellékes tennivalóként kezelniük a kérdést. Csakis jól felépített és naprakészen tartott információs rendszer szerezhethet tekintélyt és használókat a szolgáltatásnak. Annak érdekében pedig, hogy mindig naprakészen tartható legyen a rendszer, elengedhetetlen a könyvtár teljes személyzetének összefogása a helyi információk folytonos, szisztematikus begyűjtésére.

A könyvtár nagyságától függően, egy vagy több könyvtáros kizárólagos munkakö-

J. Bayer: Uranometria (1661)

rét kell képezze a közhasznú információszolgáltatás. Ezeknek a könyvtárosoknak jó kapcsolattartó képességgel kell rendelkezniük, érteniük kell a modern információ-technológiai eszközök (számítógép, videótex, képújság, telefax, online) használatához. Meg kell ismerkedniük a propaganda munka hatékony eszközeivel is, mert a „jó bornak nem kell cégér” elv nem tartható. Legalábbis kezdetben, amíg nem válik kellően ismertté a könyvtár környezetében ez az újfajta, nem hagyományos szolgáltatás, tervszerű és állandó reklámmunkára van szükség. Hiszen nemcsak az információ használatára kell megtanítani az embereket, de fel kell bennük ébreszteni az igényt is. Külföldi felmérések szerint a legelterjedtebb tájékozási forma a „megkérdezem a szomszédot”, ezt követi a valamelyik közszolgálati intézményhez fordulás, majd pedig a tájékoztatási vállalkozások igénybe vétele. A könyvtárak információszolgáltató képessége nem él a társadalom tudatában, ezt csak szívós propagandával és természetesen elsősorban a public relations eszközeivel – „dolgozz jól és beszélj róla” – lehet idővel elérni.

A könyvtárvezetők rendkívül felelősségteljes, kényes feladata, hogy a személyzetet megnyerjék az új szolgáltatásnak. Olyan munkáról van szó, ami nagyon sok aprómunkát igényel, de nagyon sok örömet is szerezhet a közösségért tenni akaró egyénnek. Szeretet és kellő alázat nélkül végezni ezt a „szolgálatot” azonban nem lehet. A személyzet képzésére is sor kell hogy kerüljön, ami szintén egy módszertani központ feladata lenne. Ennek során meg kell tanulniuk: a marketing munkát, a jó érvekkel megfogalmazott megvalósíthatósági tanulmány elkészítésének módszertanát (a jól megválasztott koncepció helyes érvekkel való megfogalmazását), a sikeres

pályázatkészítés technikáját, a szolgáltatás folyamatos ellenőrzésének és megújításának módját. Az oktatás folyamán a munka szépségére és szükségességére is nagy hangsúlyt kell helyezni, és növelni szükséges a könyvtárosok vállalkozói önbizalmát, ami az ilyen természetű munka elengedhetetlen kelléke. A modern információtechnológiai eszközök kezelésének megtanítása elemi kérdés, de úgy szintén az angol nyelv ismerete is. Ezen a téren nem elég a hazai szolgáltatásokat átvenni, a külföldi adatbázisok kezelői nyelve és az adatbázis tartalma is általában angol.

Aki végigolvasta írásomat láthatja, hogy a feladat óriási és a tennivaló rengeteg, amihez jó lenne minél előbb, szervezett keretek között és egymással együttműködésben hozzálátni.

Kovács Emőke

FELHÍVÁS GOMBOCZ-ÖSZTÖNDÍJRA

Az 1995/96. tanévre is meghirdeti a Magyar Könyvtárosok Egyesülete a Kent State University (Ohio, USA) Könyvtár- és Információs tanszékére szóló ösztöndíjat, amely 2 szemeszterre, 10 hónapra szól. A pályázatot elnyert könyvtáros a tanszék 6. éves hallgatója lesz és az általa kiválasztott tárgyakat tanulja, valamint vizsgálja. A tárgyak kiválasztásakor lehetősége lesz arra is, hogy saját témakörében kutasson.

Az ösztöndíj már hosszú évek óta a *Fulbright ösztöndíjrendszer része*. 1992 januárjától Magyarországon is működik a Fulbright iroda, amelyen keresztül az elkövetkezendőkben pályázni lehet.

A pályázatokat első fordulóban a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöksége, illetve tanácsa véleményezi, illetve javaslatot tesz a Fulbright bizottság felé.

A pályázat feltételei

- felsőfokú könyvtáros, vagy más egyetemi végzettség;
- min. 5 év könyvtárban eltöltött gyakorlat;
- munkahelyi ajánlás;
- pályázati terv a tanulmányozandó témáról, illetve későbbi hasznosításáról;
- angol nyelvvizsga (Fulbright követelmény lehet a TOEFL-vizsga).

A pályázatokat a Magyar Könyvtárosok Egyesületének kell beküldeni 1994. június 5-ig és az alábbiakat kell tartalmaznia:

- szakmai önéletrajz, tanulmányozandó téma, munkahelyi ajánlás, végzettséget és nyelvtudást igazoló okmányok másolata.

Az MKE által javasolt pályázó a továbbiakat a Fulbright irodán keresztül intézi majd.

Minden további kérdésben szívesen nyújt információt: Bátonyi Viola, MKE nemzetközi titkár, Országos Széchényi Könyvtár, tel.: 155-6967